
Kronika naukowa Instytutu Badań Literackich.

Biuletyn Polonistyczny 15/46, 17-30

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

grodzką - w spotkaniu dyrektorów i przewodniczących delegacji instytutów literaturoznawczych reprezentowanych na konferencji.

Prof. dr Maria Janion
Prof. dr Maria Żmigrodzka
Mgr Zbigniew Jarosiński

W dniu 22 listopada 1972 r. odbyło się w warszawskim Domu Literatury spotkanie Dyrekcji i pracowników Instytutu Badań Literackich PAN z członkami Oddziału Warszawskiego Związku Literatów Polskich.

Spotkanie to, zorganizowane z inicjatywy obu zainteresowanych instytucji, miało charakter roboczy - celem jego było poinformowanie literatów warszawskich o pracach i przedsięwzięciach Instytutu - bieżących i planowanych na najbliższą przyszłość, ze szczególnym uwzględnieniem prac dotyczących literatury współczesnej.

Dyrektor IBL doc. dr hab. Zbigniew Goliński mówił o strukturze i planach Instytutu, prof. dr Maria Janion - o możliwościach uprawiania obecnie historii literatury, doc. dr hab. Janusz Sławiński - o roli i udziale IBL w bieżącym życiu literackim.

W dyskusji wzięli udział członkowie ZLP oraz pracownicy IBL. Zebranie prowadził Leszek Prorok.

Krótkiego podsumowania dokonał prezes Oddziału Warszawskiego ZLP Lesław Bartelski, stwierdzając, że przebieg spotkania świadczy o potrzebie tego rodzaju imprez, i zapowiadając ich kontynuację.

KRONIKA NAUKOWA

INSTYTUTU BADAŃ LITERACKICH

POSIEDZENIA RADY NAUKOWEJ

W dniu 27 maja 1972

Pierwsze w nowej kadencji (1972-1975) posiedzenie Rady Naukowej w dniu 27 maja 1972 r. otworzył jej przewodniczący - prof. K. Wyka. Powitał on zebranych i zwrócił się z podziękowaniem do dwu poprzednich przewodniczących Rady: prof. S. Żółkiewskiego i

prof. J. Krzyżanowskiego, szczególnie akcentując wyrazy wdzięczności dla prof. Krzyżanowskiego i składając mu najlepsze życzenia z okazji obchodzonej w roku bieżącym osiemdziesiątej rocznicy urodzin.

Prof. Krzyżanowski w odpowiedzi scharakteryzował swój pełen uznania, ale i wymagań, stosunek do Instytutu Badań Literackich i zapewnił, że rad jest oddać przewodnictwo Rady w ręce długoletniego dyrektora Instytutu.

Następnie prof. K. Wyka przypomniał o przypadającym na rb. 70-leciu istnienia "Pamiętnika Literackiego" i z tej racji skierował do prof. B. Zakrzewskiego, jako redaktora pisma, gratulacje i życzenia, na które prof. B. Zakrzewski odpowiedział w serdecznych słowach.

Po przyjęciu protokołu z posiedzenia w dniu 20 stycznia 1972 roku Rada Naukowa wysłuchiwała prof. A. Gryczowej, która, przewodnicząc Komisji habilitacyjnej dr E. Aleksandrowskiej, odczytała protokół z obrad tej Komisji. Zgodnie z wnioskiem Komisji (prof. prof.: A. Gryczowa i Cz. Hernas, dr hab. Z. Goliński) Rada Naukowa postanowiła dopuścić dr E. Aleksandrowską do kolokwium habilitacyjnego, w którym odpowiadała ona na pytania recenzentów swej rozprawy habilitacyjnej "Studia nad »Monitorem« . Z warsztatu bibliografa", prof. prof. M. Klimowicza i B. Leśnodorskiego i dr hab. Z. Sinkowej, oraz prof. prof. K. Wyki i A. Gryczowej i dra hab. Z. Golińskiego. Po dyskusji, pozytywnie oceniającej wyniki kolokwium, Rada Naukowa w głosowaniu tajnym jednomyślnie wypowiedziała się za nadaniem dr E. Aleksandrowskiej stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych.

Dr hab. S. Treugutt przedstawił Radzie Naukowej zgłoszony do PAN przez Dyрекcję Instytutu Badań Literackich projekt opracowanego przez Instytut problemu resortowego "Polska tradycja i współczesność literacka jako czynniki kształtujące świadomość społeczną". Problem ten, omówiony przez referenta na tle rozesłanego wcześniej członkom Rady Naukowej planu naukowego Instytutu Badań Literackich na lata 1972-1975, został przez Radę przedyskutowany i wstępnie zatwierdzony, przy czym prof. K. Wyka wystąpił z wnioskiem, aby członkowie Rady Naukowej będący jednocześnie członkami PAN zwrócili się do ministra J. Kaczmarska o audiencję dla omówienia nadal nie załatwionych spraw Instytutu. Propozycja została przyjęta.

Prof. W.Danek odczytał protokół Komisji (w składzie: prof. prof. W.Danek, B.Zakrzewski, J.Ziomek), która, odwołując się do opinii recenzentów: prof. prof. S.Skwarczyńskiej, E.Sawrymowicza, K.Wyki i Cz.Zgorzelskiego, oraz w imieniu własnym wysoko oceniając działalność badawczą i dydaktyczną prof. M. Janion, zgłosiła do Rady Naukowej wnioski o nadanie jej tytułu profesora zwyczajnego. W głosowaniu tajnym Rada wniosków ten zaakceptowała.

Prof. H.Markiewicz z upoważnienia Komisji, w której uczestniczył wraz z prof. M.Janion i drem hab. S.Treuguttem, wnioskował o nadanie drowi hab. M.Głowińskiemu tytułu profesora nadzwyczajnego. Propozycja ta, poparta recenzjami prof. prof. A. Hutnikowicza, J.Nowakowskiego i I.Sławińskiej, spotkała się z pełną aprobatą Rady, która w głosowaniu tajnym uchwaliła wystąpić o nadanie drowi hab. M.Głowińskiemu tego tytułu.

Zgodnie z wnioskiem Komisji w składzie: prof. prof. J.Krzyżanowski, J.Ziomek i S.Żółkiewski, Rada Naukowa powołała prof. prof. G.Sinkę, M.Schlauch, P.Mroczkowskiego i dra hab. R.Przybylskiego na recenzentów rozprawy habilitacyjnej dra W.Chwałewika na temat "Studia o Conradzie".

Rada Naukowa wysłuchiwała protokołu Komisji do spraw przewodów doktorskich w zakresie historii literatury polskiej XX w., która po publicznej obronie rozprawy doktorskiej mgra G. Gazdy na temat "Futuryzm w Polsce na tle ówczesnych tendencji literackich" postanowiła wystąpić do Rady o nadanie doktorantowi stopnia doktora nauk humanistycznych. Stopień ten Rada Naukowa w głosowaniu tajnym jednomyślnie mgrowi G.Gaździe nadała.

Na wniosek Komisji Nagrody im. T.Mikulskiego Rada Naukowa przyznała to wyróżnienie za rok 1971 dr hab. T.Kostkiewiczowej za książkę "Kniaźnin jako poeta liryczny". Gratulując laureatce, prof. K.Wyka podkreślił z zadowoleniem, że nagrodę otrzymuje książka o problemach literatury w. XVIII, a więc epoki, której badaczem był właśnie prof. T.Mikulski.

Prof. S.Urbańczyk uzasadnił, a Rada Naukowa zaakceptowała wniosek o powołaniu dra hab. K.Rymuta na stanowisko samodzielnego pracownika naukowobadawczego w Zakładzie Języka Polskiego w Krakowie.

Podobnie Rada Naukowa ustosunkowała się do propozycji wszczęcia postępowania habilitacyjnego dr J.Kamionkovej na podstawie

pracy "Literatura i obyczaj doby romantyzmu. Związki i konfrontacje", wyłaniając Komisję (w składzie: prof. prof. Cz. Zgorzel-ski i K. Żmigrodzka, doc. dr J. Maciejewski) do spraw tego prze-wodu.

W związku z prośbą dr I. Kwileckiej z Zakładu Słowianoznaw-stwa PAN Rada Naukowa wyraziła zgodę na wszczęcie jej postępo-wania habilitacyjnego w Instytucie Badań Literackich, biorąc pod uwagę fakt, że praca jej o Tomaszu Łysym ze Zbrudzewa zajmuje się problemami języka staropolskiego. Do Komisji habilitacyj-nej dr I. Kwileckiej Rada desygnowała prof. prof. M. Karasia, M. Plezię i S. Urbańczyka.

Prof. K. Wyka odczytał pismo prof. J. Krzyżanowskiego, który zwrócił się do Rady Naukowej o podjęcie kroków celem nadania drowi hab. R. Kalecie tytułu profesora nadzwyczajnego. Rada po- stanowiała sprawę tę powierzyć odpowiedniej Komisji, zaprasza- jąc do niej prof. prof. J. Krzyżanowskiego, Z. Liberę i Z. Skwar- czyńskiego.

Wzorem lat ubiegłych Rada Naukowa powołała cztery stałe Ko- misje, upoważniając je do przeprowadzania wszystkich czynności związanych z przewodami doktorskimi w Instytucie Badań Lite- rackich. Każdą Komisję tworzą członkowie Rady, specjaliści w danej epoce literatury polskiej:

- W zakresie staropolszczyzny: prof. prof. J. Krzyżanowski, Cz. Hernas, Z. Libera, dr hab. dr hab. Z. Goliński i T. Mi- chałowska.
- W zakresie historii literatury polskiej XIX w.: prof. prof. K. Wyka, E. Janion, H. Markiewicz, Cz. Zgorzel-ski, dr hab. E. Jankowski.
- W zakresie historii literatury polskiej XX w. i teorii literatury: prof. prof. A. Hutnikiewicz, S. Skwarczyńska, S. Żółkiewski, dr hab. dr hab. J. Sławiński i S. Treugutt.
- W zakresie językoznawstwa polskiego: prof. prof. W. Dor- szewski, M. Karaś, S. Urbańczyk, dr hab. dr hab. M. Kucała, K. Pisarkowa i Z. Topolińska.

W sprawach bieżących Rada Naukowa pozytywnie zaopiniowała dwa wnioski Dyrekcji Instytutu do PAN: o ufundowanie dorocznej nagrody im. W. Borowego za najlepsze polonistyczne prace magis- terskie przygotowane w polskich uczelniach wyższych oraz o

przyznanie od najbliższego roku akademickiego 10 stypendiów dla wyróżniających się studentów polonistyki uniwersyteckiej, z uwzględnieniem w pierwszej kolejności laureatów szkolnych Olimpiad Polonistycznych.

W dniu 17 czerwca 1972

Na posiedzeniu w dniu 17 czerwca 1972 r., po przyjęciu protokołu z zebrania poprzedniego, prof. K.Wyka zakomunikował, że wraz z prof. H.Markiewiczem jako przewodniczącym Komitetu Nauk o Literaturze Polskiej PAN wystosował do Sekretarza Naukowego PAN, prof. J.Kaczmarka, pismo z prośbą o rozmowę na temat konieczności podjęcia przez PAN pilnych decyzji, niezbędnych dla zapewnienia sprawnego funkcjonowania i rozwoju Instytutu Badań Literackich.

W pierwszym punkcie porządku dziennego prof.S.Urbańczyk zreferował sprawę utworzenia Instytutu Języka Polskiego i zgłosił wniosek o przekazanie do nowo powstającej placówki wszystkich językoznawczych Zakładów i Pracowni Instytutu Badań Literackich wraz z ich budżetem i wyposażeniem technicznym. Rada Naukowa po dyskusji upoważniła Dyрекcję Instytutu do przekazania Instytutowi Języka Polskiego - z chwilą jego powołania - tych placówek językoznawczych, które obecnie są podporządkowane organizacyjnie Instytutowi Badań Literackich.

Następnie prof. S.Urbańczyk, szeroko omawiając dorobek naukowy dr hab. Z.Topolińskiej, zgłosił wniosek o wszczęcie postępowania w sprawie nadania jej tytułu profesora nadzwyczajnego. Rada Naukowa wniosek zaaprobowała i dalszy tok starań powierzyła Komisji w składzie: prof. prof. M.Karaś, S.Urbańczyk i dr hab. K.Pisarkowa.

Z kolei po zapoznaniu się z protokołem Komisji co spraw postępowania kwalifikacyjnego o nadanie drowi hab. R.Kalecie tytułu profesora nadzwyczajnego Rada Naukowa uchwaliła zwrócić się do prof. prof. J.Krzyżanowskiego, B.Leśnodorskiego i M.Piszczkowskiego o zrecenzowanie dorobku naukowego dra hab. R.Kalety.

Na wniosek Komisji Rada Naukowa wyraziła zgodę na wszczęcie postępowania habilitacyjnego dr J.Kamionkowej, decydując prosić prof. prof. M.Janion, Z.Liberę i doc. dra J.Szackiego o zrecenzowanie jej rozprawy.

Również w opinii Komisji, wyłonionej przez Radę Naukową na poprzednim posiedzeniu, zrecenzowania pracy habilitacyjnej dr I.Kwileckiej o Tomaszu Łysym ze Zbrudzewa mogliby podjąć się prof. prof. Z.Stieber, S.Urbańczyk i dr hab. J.Siatkowski. Rada Naukowa propozycje te zatwierdziła.

Zgodnie z sentencją protokołu, jaki w dniu 16 czerwca sformułowała Komisja do spraw przewodów doktorskich w zakresie historii literatury polskiej XIX w. po publicznej obronie rozprawy mgr K.Krzemień-Ojakowej na temat "Maurycy Mochnacki. Program kulturalny i myśl krytycznoliteracka", Rada Naukowa uchwaliła nadać doktorantce Instytutu, mgr K.Krzemień-Ojakowej, stopień doktora nauk humanistycznych.

W sprawach osobowych Rada Naukowa powołała mgr E. Kowalik na stanowisko starszej asystentki w Pracowni Budowy Gramatycznej Języka Polskiego, przedłużyła na czas nieokreślony zatrudnienie mgr W.Deptuchowej jako starszej asystentki w Zakładzie Językoznawstwa oraz zaangażowała mgr K.Solecką na etat asystentki w Zakładzie Języka Polskiego Instytutu Badań Literackich PAN.

Dr hab. Z.Goliński poinformował Radę Naukową, że w odpowiedzi na wielokrotne interwencje Dyrekcji Instytutu Badań Literackich o utworzenie w nim Studium Doktoranckiego powiadomiono Dyrekcję, iż zarządzeniem Sekretarza Naukowego PAN z dnia 2 czerwca powołane zostało w Instytucie studium doktoranckie dla pracujących. Dr Goliński wyjaśnił, że Instytut Badań Literackich gotów jest podjąć się kształcenia ok. 5 osób na uzupełniającym studium doktoranckim dla pracujących, pod warunkiem jednak, że - zgodnie z dezyderatami Dyrekcji - zostanie w Instytucie utworzone Studium dla doktorantów niepracujących, utrzymujących się ze stypendium, a po doktoryzowaniu się angażowanych do Instytutu dla podjęcia badań w dziedzinach, w których odczuwa się szczególnie brak specjalistów.

Stanowisko to uzyskało jednomyślne poparcie Rady Naukowej, która po długiej dyskusji upoważniła Dyrekcję Instytutu Badań Literackich do dalszych starań w PAN o utworzenie w Instytucie Studium Doktoranckiego stacjonarnego.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Przewodniczący zamknął zebranie, życząc członkom Rady dobrego odpoczynku w czasie wakacji.

W dniu 9 października 1972

Posiedzenie w dniu 9 października 1972 r. Rada Naukowa rozpoczęła przyjęciem protokołu oraz wniosku prof. S. Żółkiewskiego, by sprawy przekazania Pracowni "Słownika XVI-wiecznej polszczyzny" z Instytutu Badań Literackich do mającego powstać Instytutu Języka Polskiego nie traktować jako definitywnie rozstrzygniętej, lecz by raz jeszcze, wobec powrotu prof. M.R. Mayenowej z zagranicy, problem ten przedyskutować w Dyrekcji Instytutu Badań Literackich, a dopiero później przedstawić go Radzie Naukowej do ostatecznej decyzji.

Następnie Rada Naukowa przedyskutowała i zatwierdziła skorygowaną wersję projektu własnego problemu reśortowego Instytutu, zobowiązując Dyrekcję do wprowadzenia w nim zmian postulowanych w dyskusji.

Na wniosek Komisji Rada Naukowa - wobec rezygnacji prof. M. Piszczkowskiego - powołała prof. G. Sinkę na opiniodawcę postępowania o nadanie drowi hab. R. Kalecie tytułu profesora nadzwyczajnego.

Po wysłuchaniu uzasadnienia, które wygłosił prof. S. Urbańczyk, Rada Naukowa postanowiła rozpocząć postępowanie o nadanie tytułów profesora nadzwyczajnego dr hab. K. Pisarkowej i dr hab. M. Karplukównie. W tym celu wyłoniono dwie Komisje w składzie: prof. prof. K. Wyka, M. Plezia, S. Urbańczyk oraz prof. prof. M.R. Mayenowa, W. Taszycki i S. Urbańczyk.

Wobec wyjazdu za granicę doc. dra J. Szackiego Rada Naukowa uchwaliła zwrócić się do prof. prof. S. Skwarczyńskiej i B. Zakrzewskiego o zrecenzowanie rozprawy habilitacyjnej dr J. Kamionkowej, a także, w kolejnym punkcie porządku dziennego, wyraziła zgodę na wszczęcie przewodu habilitacyjnego dr D. Turkowskiej na podstawie pracy "Etudes sur la langue et sur le style de Jean Długosz". Przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego dr D. Turkowskiej powierzono trzyosobowej Komisji w składzie: prof. prof. K. Górski, W. Kuraszkiwicz i dr hab. J. Woronczak.

Z kolei Rada Naukowa nadała stopień doktora nauk humanistycznych mgr M.Hopfinger, która w dniu 7 października 1972 r. obroniła rozprawę doktorską nt. "Studia nad adaptacją filmową" (promotor - prof. S.Żółkiewski, recenzenci - prof. A. Jackiewicz, dr hab. A.Brodzka).

Komisję Nagrody im. T.Mikulskiego za rok 1972 Rada Naukowa powołała w składzie nie zmienionym: prof. Cz.Hernas, dr hab. dr hab. Z.Sinkowa, Z.Stefanowska.

W sprawach personalnych Rada Naukowa zaakceptowała wnioski o przyznaniu mgrowi W.Władycy stanowiska asystenta naukowobadawczego w Pracowni Historii Czasopiśmiennictwa Polskiego XIX i XX wieku, a mgrowi M.Woźnemu - stanowiska starszego asystenta w Pracowni Dialektologii Polskiej Zakładu Języka Polskiego w Krakowie. Również w Zakładzie Języka Polskiego w Krakowie przedłużono zatrudnienie mgr F.Wysockiej na etacie starszej asystentki, zaś mgr A.Orzechowską awansowano na stanowisko starszej asystentki, angażując zarazem dr A.Dukiewicz jako adiunkta w Pracowni Współczesnego Języka Polskiego.

Następnie prof. K.Wyki złożył Radzie Naukowej sprawozdanie z rozmów, jakie wraz z przewodniczącym Komitetu Nauk o Literaturze Polskiej PAN, prof. H.Markiewiczem, odbył z Sekretarzem Naukowym PAN, prof. J.Kaczmarkiem, na temat problemów organizacyjnych i naukowych Instytutu Badań Literackich.

Rada Naukowa zapoznała się też z pismem Biura Kadr Naukowych i Spraw Osobowych PAN, w którym ponownie odmówiono Instytutowi prawa do prowadzenia stacjonarnego Studium Doktoranckiego. W związku z tym Rada Naukowa zwróciła się do prof.K.Wyki i prof. H.Markiewicza o kontynuowanie starań o utworzenie w Instytucie Studium Doktoranckiego i wyjaśnienie innych, ważnych dla Instytutu Badań Literackich spraw organizacyjnych.

SPRAWOZDANIA Z PODRÓŻY NAUKOWYCH

Sprawozdanie z pobytu we Francji

(17 IV—15 VII 1972)

W czasie trzymiesięcznej pracy w bibliotekach paryskich (Bibliothèque Nationale, Bibliothèque de la Sorbonne, Bibliothèque Americaine) zapoznawałam się z najnowszym stanem badań nad literaturą Oświecenia we Francji oraz w krajach anglosaskich.

Moje poszukiwania, polegające na kwerendach bibliotecznych i bibliograficznych, jak i na lekturze literatury przedmiotu, skoncentrowałam na kilku zagadnieniach, które uważałam za szczególnie przydatne dla planowanych przeze mnie w najbliższym czasie szkiców i rozpraw. I tak, zagadnienia periodyzacji wieku XVIII wiązały się z poszukiwaniem w literaturze Oświecenia europejskiego tendencji romantycznych lub inaczej - antyklasycystycznych. Przydatna okazała się tu lektura opracowań osiemnastowiecznych teorii estetycznych oraz zaznajomienie się z literaturą dotyczącą historii idei: wpływu filozofii Locke'a na ówczesną literaturę piękną, inspiracji literackich płynących z ówczesnych odkryć naukowych itp.

Dostrzeżenie w poezji E.Younga ("Myśli nocne") elementów baroku, które, jak się wydaje, warunkowały w pewnym stopniu jego poczytność w polskim Oświeceniu, skłoniło mnie do zajęcia się nieco szerzej opracowaniami angielskiej poezji w. XVII pod kątem uwzględnienia w nich kategorii baroku, rzadko na ogół występującej w literaturoznawstwie anglosaskim.

W związku z planowaną książką na temat recepcji "Rozmów zmarłych" w Oświeceniu polskim moje poszukiwania koncentrowały się na najnowszym stanie badań twórczości Fenelona i Fontenelle'a, których dialogi były poczytne w Polsce w. XVIII, jak również na poszukiwaniach zmierzających do ustalenia pierwowzorów francuskich niektórych dialogów polskich (udało mi się zidentyfikować jeden z dialogów Woltera).

Ponieważ po ukończeniu rozpoczętych prac zamierzam zająć się polską recepcją powieści alegorycznej Johna Bunyana pt. "The Pilgrim's Progress", zapoznałam się również z najnowszymi pracami dotyczącymi tego autora.

Ta wielokierunkowość poszukiwań w bibliotekach francuskich wynikała z chęci dopełnienia bibliografii potrzebnej mi w pracach już zaawansowanych, jak również zebrania choćby drobnej części materiałów do szkiców, których napisanie planuję za kilka lat.

Dr hab. Zofia Sinko

Sprawozdanie z pobytu w Heidelbergu

(7—13 V 1972)

"Adam Mickiewicz - Kolloqium", zorganizowane ku czci Hermannu Buddensiega przez Instytut Sławistyczny Uniwersytetu w Heidelbergu, trwało trzy dni - od 8 do 10 maja 1972 r. Odbiło się w tym czasie otwarcie wystawy mickiewiczowskiej w Bibliotece Uniwersyteckiej oraz cztery posiedzenia naukowe. Referaty dotyczyły twórczości Mickiewicza oraz stosunków literackich polsko-niemieckich. Obrady toczyły się w języku niemieckim lub polskim (jeden referat wygłoszony był po angielsku). Wobec tego, że język polski był dominującym językiem obrad, referat swój - "O »Romantyczności« Mickiewicza" - odczytałam po polsku, przekazując organizatorom tekst przekładu niemieckiego.

Oprócz posiedzeń naukowych program obejmował zwiedzanie Uniwersytetu, Heidelbergu oraz jego okolic (Schwetzingen i Speyer).

Dr hab. Zofia Stefanowska

Sprawozdanie z pobytu we Włoszech

(lipiec 1972)

W lipcu 1972 roku przebywałem przez trzy tygodnie w Rzymie, korzystając ze stypendium naukowego rządu włoskiego dla cudzoziemców. Celem mojej podróży było zapoznanie się z materiałami źródłowymi dotyczącymi działalności teatru szkolnego we Włoszech w wieku XVII i XVIII, z najnowszymi opracowaniami włoskimi z zakresu teatru szkolnego oraz recepcji kultury antycznej, a także z dokumentacją ikonograficzną ilustrującą zagadnienie stosunku kultury kontrreformacji do antyku.

Interesujące mnie materiały znalazłem w większości w Bibliotece Uniwersytetu Rzymskiego (Biblioteca Alessandrina), w Bibliotece Watykańskiej oraz w Muzeum Watykańskim. Niestety, nie mogłem korzystać ze zbiorów rzymskiego oddziału Biblioteca Nazionale, który przeprowadzał się w tym czasie do nowego gmachu. Okres wakacyjny uniemożliwił mi również nawiązanie bezpośred-

nich kontaktów w Rzymie z uniwersyteckim środowiskiem historyków literatury.

Dr hab. Tadeusz Bienkowski

Sprawozdanie z wyjazdu naukowego do Londynu i Paryża

(1 VIII—2 X 1972)

Celem wyjazdu - zrealizowanego w ramach stypendium Fundacji Kościuszkowskiej w Nowym Jorku (przy pokryciu kosztów przejazdu przez PAN) - wspólnego z mgr Marią Krystyną Maciejewską, były poszukiwania bibliograficzne związane z przygotowywaną przez nas w ramach planu naukowego Instytutu Badań Literackich "Bibliografią literatury polskiej w okresie II wojny światowej" oraz dokumentacją życia literackiego tego okresu. Chodziło o zebranie materiałów dotyczących literatury polskiej i życia literackiego poza granicami kraju, przede wszystkim zaś o opracowanie literackiej zawartości czasopism, których brak w zbiorach krajowych.

Głównym miejscem pracy była Biblioteka Polska w Londynie, dysponująca najbogatszym zbiorem polskich periodyków wydawanych poza Polską po r. 1939, a także dużym zbiorem druków zwartych.

Realizując przewidziany program badań wykonałam tu (w okresie od 1 VIII do 21 IX 1972) następujące prace:

- 1) wspólnie z mgr M.K.Maciejewską przejrzałyśmy i oceniłyśmy ok. 380 czasopism. Praca ta była szczególnie ważna, gdyż pozwoliła na wyeliminowanie dużej grupy periodyków, które nie zawierały materiałów literackich, oraz zakwalifikowanie innych do opracowania bibliograficznego;
- 2) opracowałam bibliografię literackiej zawartości 12 czasopism (w tym m.in. "Polski Walczącej", 1939-1945, "Orła Białego", 1941-1945, "Polaka w Iranie", 1942-1944, "Dziennika Żołnierza APW", 1943-1944, "Przez Łądy i Morza", 1943-1944), czego rezultatem jest ok. 2600 opisów bibliograficznych: tekstów literackich oraz artykułów dotyczących literatury, życia literackiego i kulturalno-artystycznego;

- 3) sporządziłam ok. 300 kart faktograficznych zawierających opis wydarzeń z życia literackiego oraz ok. 250 kart pseudonimowych;
- 4) opisałam ok. 60 druków zwartych, których brak w bibliotekach krajowych: antologii, tomów poezji lub prozy, ksiąg zbiorowych wydanych za granicą.

W czasie pobytu w Paryżu sprawdziłam - wspólnie z mgr M.K. Maciejewską w Bibliothèque Nationale i w Bibliotece Polskiej - stan interesujących nas czasopism, których brak było w Londynie, oraz opracowałam bibliografię literackiej zawartości czasopisma "Wrócimy" (Francja, 1940-1942).

Pomimo bardzo intensywnej pracy nie zdołałyśmy opracować w czasie tego dwumiesięcznego pobytu pozostałych ok. 50 czasopism. Dla ukończenia prac nad tematem niezbędne jest zaplanowanie dalszych wyjazdów: do Paryża (dla zbibliografowania literackiej zawartości czasopism wydawanych we Francji) oraz raz jeszcze do Anglii - do bibliotek polskich w Londynie i Glasgow.

Dr Jadwiga Czachowska

Sprawozdanie z wyjazdu naukowego do Londynu i Paryża

(I VIII—2 X 1972)

Celem wyjazdu, zrealizowanego w ramach stypendium Fundacji Kościuszkowskiej w Nowym Jorku (koszty przejazdu pokrywała Polska Akademia Nauk), było zapoznanie się z czasopismami wydawanymi poza granicami Polski w okresie II wojny światowej oraz zebranie materiału bibliograficznego z części tych periodyków. W okresie dwóch miesięcy wykonano następujące prace:

1. Przygotowana uprzednio lista tytułów czasopism wojennych została sprawdzona w bibliotekach Londynu i Paryża celem zorientowania się w zasobach tych bibliotek.

2. Wspólnie z dr Jadwigą Czachowską przejrzałyśmy i oceniłyśmy ok. 380 czasopism z lat wojny. Praca ta była szczególnie ważna, gdyż pozwoliła na wyeliminowanie z kręgu naszych zain-

teresowań dużej grupy czasopism, które nie zawierały materiałów literackich, oraz na zakwalifikowanie innych do opracowania bibliograficznego.

3. Opracowałam 45 czasopism z lat 1939-1945, czego rezultatem jest około 2700 zapisów bibliograficznych dotyczących literatury i życia kulturalno-artystycznego lat wojny.

4. Do kartoteki wydarzeń życia literackiego z okresu 1939-1945 sporządziłam ok. 120 kart.

5. Do kartoteki pseudonimów sporządziłam ok. 350 kart.

Mgr Maria Krystyna Maciejewska

Sprawozdanie z pobytu w NRD

(15 X—21 X 1972)

Planowany na dwa tygodnie pobyt w Berlinie, Lipsku i Dreźnie musiał niestety - z powodu różnych niedociągnięć organizacyjnych, ulec skróceniu. Na realizację zamierzonych zadań badawczych pozostało mi w praktyce pięć dni, z czego cztery spędziłam w Lipsku, zaś tylko jeden dzień w Dreźnie.

W Lipsku pracowałam w Stadtbibliothek oraz - przede wszystkim - w Deutsche Bücherei, gdzie przeprowadziłam kwerendę w zakresie tekstów niemieckiej XVIII-wiecznej poezji rokokowej i anakreontycznej; interesowały mnie także nowsze prace dotyczące stylu rokoko w sztuce europejskiej. Poszukiwałam też niektórych, niedostępnych w zbiorach polskich, utworów poezji francuskiego Oświecenia. W czasie jednodniowego pobytu w Dreźnie przejrzałam katalog tamtejszej biblioteki miejskiej.

Wobec tak krótkiego pobytu nie mogłam, oczywiście, przeprowadzić rozleglejszych studiów nad interesującymi mnie problemami, zdobyłam jednak podstawową orientację o zasobie księgozbiorów trzech bibliotek w zakresie opracowywanych przeze mnie zagadnień literatury XVIII wieku.

Dr hab. Teresa Kostkiewiczowa

